

Maqola turi (Maqola, Filologiya, Asl maqola)

Ingliz va o'zbek tillarida ob-havo hodisalari leksikasining semantik va struktur tipologiyasi

Ashurova Nodiraxon Rafiqovna ^{1*}

¹ University of Economics and Pedagogy; Andijon; O'zbekiston; nashurova@403gmail.com.

* Yozishmalar: nashurova@403gmail.com; Tel.: +998990890837 (171003; Andijon viloyati, Oltinko'l tumani, Mehnat MFY, Do'stlik ko'chasi 45-uy; University Of Economics And Pedagogy NOTM; Xorijiy tillar kafedrasida dotsenti; Andijon; O'zbekiston)

Abstrakt

Ushbu maqolada ob-havo hodisalarining lingvistik va semantik tipologiyasi kognitiv tilshunoslik hamda lingvokulturologiya nazariyalari prizmasi orqali atroflicha tahlil qilinadi. Tadqiqotda formal (grammatik) va semantik kodlash modellarining o'zaro funksional bog'liqligi, dinamik (yog'in va yog'in bo'lmagan) hamda statik (harorat, bosim, yorug'lik) meteorologik hodisalarning ingliz va o'zbek tillarida ifodalanish xususiyatlari va ularning inson tafakkuridagi konseptual asoslari yoritilgan. Tillararo tipologikva tipologik tahlillar yordamida turli tizimli tillarda meteorologik hodisalarni kodlash mexanizmlari, predikat va argument markazli konstruksiyalarning taqsimlanishi hamda antropomorfizatsiya (personifikatsiya) jarayonlarining semantik qatlamlari ochib berilgan.

Kalit so'zlar: ob-havo hodisalari, lingvistik tipologiya, kognitiv semantika, kodlash modeli, dunyoning til manzarasi, dinamik va statik hodisalar, personifikatsiya, ingliz va o'zbek tillari.

Type of the Paper (Article, Philology, Original Paper)

Semantic and structural typology of weather phenomena lexicon in english and uzbek languages

Ashurova Nodiraxon Rafiqovna ^{1*}

Academic Editor: Mirzayev Sarvarbek Avazbekovich

Received: 16.07.2026

Revised: 01.08.2026

Accepted: 13.08.2026

Published: 21.08.2026

Copyright: © 2026 by the authors.
Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the [Creative Commons Attribution \(CC BY\)](#) license.

¹ University of Economics and Pedagogy, Andijan; Uzbekistan; nashurova@403gmail.com.

* Correspondence: nashurova@403gmail.com; Tel.: +998990890837 (171003; Andijan region, Oltinkol district, Mehnat MFY, Dostlik street, House 45; University of Economics and Pedagogy; Associate Professor at the Department of Foreign Languages; Andijan; Uzbekistan)

Abstract

This article presents a comprehensive analysis of the linguistic and semantic typology of weather phenomena through the prism of cognitive linguistics and linguacultural theories. The study elucidates the functional interdependence of formal (grammatical) and semantic coding models, the specific features of expressing dynamic (precipitative and non-precipitative) and static (temperature, atmospheric pressure, light) meteorological

phenomena in English and Uzbek, and their conceptual foundations in human cognition. Through cross-linguistic typological analyses, the mechanisms of coding meteorological events in structurally diverse languages, the distribution of predicate- and argument-centered constructions, and the semantic layers of anthropomorphization (personification) processes are revealed.

Keywords: weather phenomena, linguistic typology, cognitive semantics, coding model, linguistic picture of the world, dynamic and static phenomena, personification, English and Uzbek languages.

1. Kirish (Introduction)

Til tizimida ob-havo hodisalarining ifodalanish mexanizmlari nafaqat tabiiy-ekologik jarayonlarning obyektiv aksini, balki inson tafakkurining subyektiv idrok etish va kognitiv kategorizatsiya imkoniyatlarini namoyon etuvchi murakkab lingvistik fenomen hisoblanadi. Har bir til o'zida mavjud bo'lgan leksik, grammatik, morfosintaktik va semantik vositalar orqali atrof-muhitdagi meteorologik voqea-hodisalarni aks ettirar ekan, shu til egalarining madaniyatini, ekologik tajribasini va dunyoni kognitiv idrok etish xususiyatlarini namoyon etadi. Shu bois, ob-havo hodisalarining til orqali kodlanish jarayonini o'rganish leksik-semantik tizimning ichki strukturasi va funksional mexanizmlarini ochib berish bilan birga, inson ongining konseptual modellarini tahlil qilish imkonini beradi.

Ob-havo hodisalarining tildagi ifodasi shunchaki meteorologik jarayonlarni nomlash emas, balki ushbu hodisalar orqali inson ongida shakllanadigan kognitiv modelning til shaklida obyektivlashuvidir. Kognitiv tilshunoslik nuqtai nazaridan, ob-havo hodisalari inson ongida faqat jismoniy-fizikaviy fenomen sifatida emas, balki hissiy, estetik va ijtimoiy-madaniy konnotatsiyalarni o'z ichiga olgan ramziy birliklar sifatida idrok etiladi. Masalan, "yomg'ir", "shamol", "chaqmoq", "momaqaldiraq" kabi birliklar ko'plab tillarda metaforik va personifikatsiyalangan ifoda shakllari orqali namoyon bo'ladi. Bu esa tilning semantik tizimida antropomorfizatsiya jarayonining faol ekanligidan hamda dunyoning til manzarasini (*linguistic worldview*) shakllantirishdagi o'rnidan dalolat beradi [1].

Ob-havo va meteorologik hodisalarining tildagi kognitiv-semantik zanjiri bir necha uzviy va mantiqiy bosqichlarni o'z ichiga oladi. Boshlang'ich bosqichda atrof-muhitdagi ob-havo hodisalari insonning jismoniy va hissiy a'zolari orqali idrok etilib, uning ongida birlamchi kognitiv tajriba sifatida muhrlanadi. Shundan so'ng ob-havoning muayyan fizik holati (yomg'ir yog'ishi, harorat pasayishi, tuman tushishi va h.k.) obyektiv borliqdagi alohida meteorologik fenomen (tabiiy voqea) sifatida ajratib olinadi. Keyingi bosqichda inson ongida to'plangan ushbu kognitiv tajriba tilda dinamik (yog'in va yog'in bo'lmagan) hamda statik (harorat, bosim, yorug'lik) modellar, shuningdek, predikat va argument markazli strukturaviy birliklar vositasida grammatik va leksik semantik kodlash hamda kategorizatsiya jarayonidan o'tadi. Yakunda ushbu kodlangan birliklar mantiqiy va lingvistik shakllanib, muayyan xalq yoki millatning olam haqidagi lingvokulturologik va kognitiv tasavvurlar majmui bo'lgan dunyoning til manzarasini hosil qiladi.

Tadqiqotning dolzarbligi shundaki, har xil tizimli va turli oilalarga mansub tillarda (xususan, analitik xarakterdagi ingliz va agglutinativ xususiyatga ega o'zbek tillarida) meteorologik semantikaning ifodalanishi hamda ularning kognitiv-kategorial parametrlari hozirga qadar qiyosiy-tipologik jihatdan yaxlit va mukammal tizimga solinmagan. Atmosfera hodisalarini kodlashda formal-grammatik hamda semantik strukturalarning mos kelishi yoki tafovutlanishi kognitiv lingvistikaning muhim nazariy masalalaridan biri bo'lib qolmoqda.

Tadqiqotning maqsadi - turli tizimli tillarda (ingliz va o'zbek tillari materialida) ob-havo hodisalari tipologiyasining lingvistik, semantik va kognitiv asoslarini tizimlashtirish, dinamik hamda statik modellar o'rtasidagi konseptual va morfosintaktik (chegaralar)ni belgilash hamda olamning til manzarasida meteorologik leksikaning o'rini ochib berishdan iborat.

2. Materiallar va usullar (Materials and Methods)

Ushbu tadqiqotda ob-havo hodisalarining lingvo-semantik va tipologik xususiyatlarini ochib berish uchun kompleks lingvistik metodlar va kognitiv yondashuvlar majmuasidan foydalanildi. Tipologik va qiyosiy- tipologik Tahlil Metodi asosida turli tizimli (hind-yevropa va turkiy) tillarda ob-havo hodisalarini kodlash modellarining umumiy hamda xususiy belgilari S. Eriksen tomonidan ilgari surilgan metodologik tamoyillar asosida qiyoslandi [2].

Kognitiv-Semantik Tahlil Metodidan foydalanib R. Langackerning Kognitiv Grammatika hamda G. Lakoff va M. Johnsonlarning Konseptual Metafora nazariyasiga tayanigan holda, meteorologik birliklarning inson ongida kognitiv model va ramziy konstruksiya sifatida aks etish mexanizmlari tahlil qilindi [3, 4].

Komponentli Semantik Tahlil (*Componential Analysis*)yordamida Ob-havo leksikasi-ning ma'no tarkibidagi arxisemalar va differensial semalar (masalan, *+dinamiklik*, *+harakat*, *+statiklik*, *+tovush*, *+yorug'lik*) ajratib ko'rsatildi va tasniflandi.

Tadqiqotning empirik bazasini ingliz va o'zbek tillarining izohli va frazeologik lug'atlari, ilmiy tekstlar hamda badiiy adabiyotlardan ajratib olingan meteorologik leksika va sintaktik konstruksiyalar tashkil etdi. Tahlil doirasida 100 dan ortiq meteorologik iboralar, fe'lli va sifatli predikatsiyalar hamda metaforik birliklar doirasi saralanib, guruhlariga ajratilgan holda o'rganildi.

3. Natijalar (Results)

Tipologik va kognitiv-semantik tahlillar shuni ko'rsatadiki, ob-havo hodisalarini til orqali kodlash ikkita asosiy konseptual makro-kategoriya - dinamik hamda statik hodisalarga bo'linishi bilan xarakterlanadi. Bu kabi tasniflash tabiat hodisasining fizikaviy xarakteriga va inson sensor tizimining uni idrok etish shakliga bevosita bog'liqdir. Kognitiv va tipologik nuqtai nazardan, birinchi makro-kategoriya sanalgan dinamik hodisalar harakat, jarayon va fe'l-markazli tuzilmalarga tayanib, o'z navbatida yomg'ir hamda qor kabi yog'inli jarayonlarni, shuningdek, shamol, momaqaldiroq va chaqmoq kabi yog'insiz hodisalarni o'z ichiga oladi. Ikkinchi makro-kategoriya hisoblangan statik hodisalar esa holat, barqarorlik hamda predikat-markazli freymlarga asoslangan holda harorat, bosim va namlik kabi atmosferik holatlarni hamda quyosh nuri kabi yorug'lik manbalari va ularning holatlarini qamrab oladi.

Olingan natijalar ko'rsatishicha, ob-havo hodisalarini grammatik va semantik ifodalashda ingliz hamda o'zbek tillari uchta asosiy konstruksiyadan foydalanadi. Bularning birinchisi hodisaning o'zini bevosita harakat yoki jarayonga tenglashtiruvchi predikat-markazli (*monadik*) model bo'lib, u o'zbek tilidagi *Yog'yapti* hamda ingliz tilidagi *It is raining* kabi qurilmalarda namoyon bo'ladi. Ikkinchisi hodisani alohida ot, ya'ni subyekt va unga xos harakat fe'li birikmasida aks ettiruvchi argumental model bo'lib, o'zbek tilidagi *Yomg'ir yog'yapti* hamda ingliz tilidagi *The wind blows* birikmalari buning yorqin misolidir. Uchinchisi esa ob-havoning barqaror xossalarini anglatuvchi sifat hamda holat markazli model hisoblanadi va u ingliz tilida *It is cold*, o'zbek tilida esa *Havo issiq* kabi predikativ iboralar orqali shakllanadi.

1-Jadval. Ob-havo hodisalarining tipologik va semantik parametrlari bo'yicha taqsimlanishini yaqqolroq ko'rsatadi.

Table 1. More clearly shows the distribution of weather phenomena by typological and semantic parameters.

Hodisa Turi	Semantik Xususiyati	Asosiy Grammatik Formati	Misollar (Ingliz / O'zbek)
Dinamik (Yog'inli)	Vaqtga bog'liq, harakatli, moddiy natijali	Fe'l-markazli / Argumental	<i>It rains / Yomg'ir yog'yapti</i> <i>The wind blows,</i>
Dinamik (Yog'insiz)	Tezlik, kuch, tovush, yorug'lik aks etgan	Personifikatsiyalangan Argumental	<i>Lightning strikes / Shamol esyapti,</i> <i>Chaqmoq chaqdi</i>
Statik (Atmosferik)	Barqaror, holatga asoslangan, vaqtinchalik neytral	Predikat / Sifat markazli	<i>It is hot, It is humid / Havo issiq, nam</i>
Statik (Yorug'lik manbalari)	Faol subyektli holat va manba	Argument-predikat model	<i>The sun shines / Quyosh charaqlaydi</i>

Semantik jihatdan dinamik hodisalar ob-havodagi harakat va o'zgarishlar bilan tavsiflanib, ikkita kichik guruhga bo'linadi:

Yog'in hodisalari (Precipitation events): Bu guruhga yomg'ir, qor, do'l, muz yomg'iri kabi fizik moddiylikka ega jarayonlar kiradi. Bu hodisalarning tildagi kodi argumental yoki predikat-markazli qurilmalar orqali shakllanadi. Fe'l markaziy semantik yukni o'z zimmasiga olib, hodisani bosqichli vaqt doirasida kechishini bildiradi. Til-lararo tipologikma'lumotlarga ko'ra (Eriksen, 2012), o'zbek tilida barcha yog'in turlari uchun yagona umumiy fe'l qo'llansa (*yog'moq: yomg'ir yog'di, qor yog'di, do'l yog'di*), ingliz tilida har bir yog'in turi uchun maxsus fe'llar mavjud (*it rains, it snows, it hails*) [2].

Yog'in bo'lmagan hodisalar (Non-precipitation events): Shamol, momaqaldiroq, chaqmoq kabi hodisalar semantik jihatdan murakkab va ko'p qatlamlidir. Bu hodisalarni kodlashda harakatning shiddati, tezligi, kuchi hamda unga hamroh bo'lgan akustik va optik ta'sirlar aks etadi. Shu sababli, tillar bularni ifodalashda metaforik va personifikatsiya vositalariga tayanadi: *Ingliz tilida: The wind blows, Thunder roars, Lightning strikes. O'zbek tilida: Shamol uvlayapti, Momaqaldiroq guldirdi, Chaqmoq chaqdi.* Ushbu iboralar tabiiy hodisani inson va hayvonlarga xos harakatlarni amalga oshiruvchi faol agent (subyekt) sifatida kognitiv idrok etish natijasidir.

Semantik jihatdan statik hodisalar harorat, namlik, atmosfera bosimi va yorug'lik holati kabi barqaror xususiyatlarni qamrab oladi. Ularda jarayonlilik minimal darajada bo'ladi: **Predikat markazli tuzilmalar:** *It is hot, It is bright, Havo sovuq.* Istisno tariqasida, yorug'lik manbalari (xususan, quyosh nuri - *sunshine*) statik hodisa bo'lishiga qaramay, argumental yoki argument-predikat modelida ifodalanadi. *The sun shines/Quyosh charaqlaydi* konstruksiyasida quyosh hodisani faol subyekt va generatori sifatida semantik markazni egallaydi.

4. Natijalarni muhokama qilish (Discussion)

Olingan natijalar shuni ko'rsatadiki, ob-havo hodisalarining til orqali kognitiv va semantik kodlanishi inson hamda atrof-muhit o'rtasidagi murakkab interfaol munosabatni aks ettiradi. Tabiiy hodisalarning tilda aks etish va kognitiv shakllanish zanjiri bir necha

uzviy va mantiqiy bosqichlardan iborat. Atrof-muhitni anglash va uni tilda aks ettirish murakkab psixolingvistik jarayon bo'lib, u bevosita insonning kognitiv faoliyati bilan bog'liq. Ushbu jarayonning boshlang'ich nuqtasi sifatida tabiiy hodisa namoyon bo'ladi. Tabiiy hodisalar ob-havo va atmosfera jarayonlarining obyektiv borliqdagi fizik, empirik namoyon bo'lish shaklidir. Tashqi muhitdagi ushbu o'zgarishlar insonning inson idroki va qabul qilish jarayoni filtridan o'tadi. Ya'ni, inson o'zining sensor, akustik va vizual a'zolari orqali tabiatdagi hodisalarni birlamchi tarzda his qiladi va qabul qiladi.

Birlamchi sensor organlar orqali qabul qilingan subyektiv va obyektiv ma'lumotlar keyingi bosqichda inson ongida kognitiv freymlarga ajralish jarayonini boshdan kechiradi. Bu jarayonda olingan ma'lumotlar inson ongida interpretatsiya qilinib, ikki xil fundamental modelga bo'linadi:

Statik freym jarayonida muhitning muayyan nuqtadagi holati, sifati va haroratini anglatuvchi barqaror, o'zgarmas belgilarni qamrab oladi. **Dinamik freym** asnosida esa atrof-muhitdagi harakat, jarayon, energetik o'zgarishlar va vaqtiy dinamikani o'zida aks ettiradi. Ushbu freymlarning shakllanishi bevosita yakuniy lingvistik bosqichni, ya'ni grammatik va semantik kodlash jarayonini belgilaydi. Kognitiv tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ongda ajratilgan statik freymlar tilda asosan *predikat-markazli konstruksiyalar* orqali kodlanadi (masalan: ingliz tilidagi "*It is cold*" yoki o'zbek tilidagi "*Havo sovuq*" strukturalari). Aksincha, dinamik freymlar tilda ifodalanganda jonlantirish, ya'ni *agentiv metafora va personifikatsiya vositasida* shakllanadi. Bunga misol tariqasida tabiat hodisalariga jonli mavjudot xususiyatlarini yuklovchi "*Thunder roars*" (Momaqaldiraq gulduraydi/gumbirlaydi) yoki "*Shamol uvlaydi*" kabi strukturalarni keltirish mumkin [5].

Obyektiv borliqdagi tabiiy hodisa, avvalo, inson idroki va resepsiyasi bosqichidan o'tib, ongda kognitiv freymlarga ajraladi (statik va dinamik modellar). Ushbu modellar esa til tizimida o'ziga xos grammatik va semantik kodlash qonuniyatlari asosida lingvistik shaklga ega bo'ladi.

R. Langackerning Kognitiv Grammatika nazariyasidagi "*Profil va Fon*" (*Profile and Base*) konsepti meteorologik hodisalarning grammatik shakllanishini izohlashda muhim metodologik kalit bo'lib xizmat qiladi [3]:

Statik holatlarda (*It is hot / Havo issiq*): Fon (*Base*) sifatida umumiy ob-havo muhiti olinsa, profil (*Profile*) sifatida ma'lum bir jismoniy xossa (harorat) ajratib ko'rsatiladi va semantik markazga olib chiqiladi. Dinamik holatlarda (*Lightning strikes/Chaqmoq chaqdi*): Harakat, vaqtiy dinamika hamda fizik kuch profillashtirilib, semantik va morfosintaktik markazga aylantiriladi.

P. Eriksen tillararo tipologik tadqiqotlarida ta'kidlaganidek, ob-havo hodisalarini kodlash shakllarini o'rganishda xulosalarga ehtiyotkorlik bilan yondashish zarur [1]. Bir til-dayoq bitta ob-havo hodisasi bir vaqtning o'zida turli kognitiv-semantik modellarda namoyon bo'lishi mumkin.

Masalan, o'zbek tilida:

Yomg'ir yog'yapti → **Argumental model** (Subyekt + Fe'l);

Yog'yapti → **Predikat-markazli / Monadik model** (Faqat Fe'l).

Ingliz tilida esa *It is raining* iborasidagi formal subyekt (*dummy subject / prop 'it'*) analitik til tizimining strukturaviy talabi bo'lib, u kognitiv jihatdan noaniq va umumlashgan manbani ifodalaydi. Bu kabi variativlik va tizimlararo tafovutlar ingliz va o'zbek tillarining semantik hamda morfosintaktik jihatdan yuqori darajadagi kognitiv moslashuvchanlikka ega ekanligidan dalolat beradi.

5. Xulosalar (Conclusions)

Ob-havo va meteorologik hodisalarning lingvistik, semantik va tipologik xususiyatlarini ingliz hamda o'zbek tillari materialida tadqiq etish inson tafakkurining konseptual tuzilmalari va kognitiv mexanizmlarini anglashda muhim nazariy va amaliy

vosita bo'lib xizmat qiladi. O'tkazilgan qiyosiy-kognitiv tahlillar quyidagi asosiy ilmiy xulosalarni chiqarish imkonini beradi:

Ob-havo hodisalari inson ongida ularning fizikaviy xarakteriga ko'ra **dinamik** va **statik** makro-kategoriyalarga bo'linadi. Dinamik hodisalar tilda fe'l va argument markazli harakat konstruksiyalarini (*It rains, Yomg'ir yog'yapti*) yuzaga keltirsa, statik hodisalar predikat va sifat markazli holat qurilmalarida (*It is hot, Havo issiq*) kodlanadi.

Analitik tuzilishga ega ingliz tili meteorologik konstruksiyalarda formal subyekti (*dummy subject 'it'*) vositasida strukturaviy to'liqlikni ta'minlasa (*It is snowing*), agglyutinativ xarakterdagi o'zbek tili predikat-markazli yoki monadik shakllardan unumli foydalanadi (*Yog'yapti*). Shuningdek, o'zbek tili barcha yog'in turlari uchun umumiy *yog'moq* fe'liga tayanadi, ingliz tilida esa har bir yog'in turi ixtisoslashgan alohida fe'llar (*rain, snow, hail*) orqali aks etadi.[6]

Yog'insiz dinamik hodisalar (shamol, chaqmoq, momaqaldiraq) har ikki tilda ham personifikatsiya hamda antropomorfik metaforalar orqali kodlanadi (*Thunder roars/Momaqaldiraq guldirdi; The wind blows/Shamol uvladi*). Bu holat tabiat hodisalariga faol agentivlik statusini beruvchi qadimgi kognitiv va animistik freymlarning saqlanib qolganligini tasdiqlaydi.[7]

Lingvomadaniy nuqtayi nazardan meteorologik leksikaning har bir tildagi o'ziga xos semantik va konnotativ qatlamlari shu xalqning geografik-ekologik tajribasi, kognitiv idroki va madaniy kodlarini namoyon etadi.

Ushbu tadqiqot natijalari kognitiv tilshunoslik va lingvokulturologiya sohasining nazariy bazasini boyitishga xizmat qiladi. Tadqiqotning amaliy xulosalari va semantik modellashtirish natijalaridan oliy ta'lim muassasalarining ingliz va o'zbek filologiyasi yo'nalishlarida "*Kognitiv tilshunoslik*", "*Qiyosiy tipologiya*", "*Tarjima nazariyasi va amaliyoti*" hamda "*Leksikografiya*" fanlari bo'yicha ma'ruza va amaliy mashg'ulotlar matnlarini, shuningdek, maxsus izohli va tarjima lug'atlarini tuzishda unumli foydalanish mumkin..

Muallif haqida ma'lumot:

Ashurova Nodiraxon Rafiqovna, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-7962-2342>, E-mail: nashurova@403gmail.com, Xorijiy tillar kafedrası dotsenti, University Of Economics And Pedagogy NOTM, O'zbekiston, 171003, Andijon viloyati, Oltinko'l tumani, Mehnat MFY, Do'stlik ko'chasi 45-uy, Tel.: +998990890837 (Yozishmalar uchun mas'ul muallif.)

About the author:

Ashurova Nodiraxon Rafiqovna, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-7962-2342>, E-mail: nashurova@403gmail.com, Xorijiy tillar kafedrası dotsenti, University Of Economics And Pedagogy NOTM, O'zbekiston, 171003, Andijon viloyati, Oltinko'l tumani, Mehnat MFY, Do'stlik ko'chasi 45-uy, Tel.: +998990890837 (Yozishmalar uchun mas'ul muallif.)

References

- [1] Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago Press.
- [2] Eriksen, P. (2012). Typology of weather expressions: A cross-linguistic perspective. *Linguistic Typology Journal*, 16(3), 385–411.
- [3] Langacker, R. (1987). *Foundations of Cognitive Grammar (Vol. 1: Theoretical Prerequisites)*. Stanford: Stanford University Press.
- [4] Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago Press.
- [5] Talmy, L. (2000). *Toward a Cognitive Semantics (Vol. 1 & 2)*. Cambridge: MIT Press.
- [6] Croft, W. (2003). *Typology and Universals*. Cambridge: Cambridge University Press.

- [7] Whorf, B. L. (1956). *Language, Thought, and Reality*. Cambridge: Technology Press of Massachusetts Institute of Technology.
- [8] THE IMPORTANCE OF PERSONALIZED LEARNING TECHNOLOGIES AND SOME RECOMMENDATIONS. (2024). *American Journal of Philological Sciences*, 4(06), 91-93. <https://doi.org/10.37547/ajps/Volume04Issue06-19>
- [9] Ashurova Nodiraxon Rafiqovna,. (2025). GAMES AS A GREAT TOOL FOR EFFECTIVELY ORGANIZING ENGLISH LESSONS. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 5(3), 663–65. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15084854>
- [10] Ashurova, N. R. (2025). “YOMG’IR” KONSEPTI OLAMNING LISONIY MANZARASINI O’RGANISH SIFATIDA (INGLIZ VA O’ZBEK TILLARI ASOSIDA). *Современное образование (Ўзбекистан)*, (9), 34-42. doi: 10.34920/so/vol_2025_issue_9_5
- [11] INGLIZ VA O’ZBEK TILLARIDA “YOMG’IR/RAIN” NING FRAZEOLOGIYA, PAREMIOLOGIYA VA MADANIYATLARARO KUZATISHLARDA IFODALANISHI. (2026). *Barqaror Taraqqiyot Va Rivojlanish Tamoyillari*, 4(2), 11-13. <https://uzresearchers.com/index.php/BTRT/article/view/4875>.

Nashriyot qaydi: Ushbu jurnalda chop etilgan barcha materiallarda bayon qilingan fikrlar, qarashlar va ma’lumotlar faqat muallif(lar) va materialni taqdim etgan shaxs(lar)ga tegishli bo’lib, jurnal tahririyati yoki muharrir(lar)ning rasmiy nuqtai nazarini ifoda etmaydi. JEP (*The Journal of Economics and Pedagogy*) hamda uning muharrir(lari) mazkur nashrda keltirilgan g’oyalar, usullar, ko’rsatmalar yoki mahsulotlardan foydalanish natijasida insonlar yoki mol-mulkka yetkazilgan har qanday zarar uchun javobgarlikni o’z zimmasiga olmaydi.

Disclaimer/Publisher’s Note: The statements, opinions and data contained in all publications are solely those of the individual author(s) and contributor(s) and not of JEP and/or the editor(s). JEP (*The Journal of Economics and Pedagogy*) and/or the editor(s) disclaim responsibility for any injury to people or property resulting from any ideas, methods, instructions or products referred to in the content.